

SAVITAIPALEEN KUNTA

MAITOLANTIEN OSAN SANEERAUS

TURVALLISUUSASIAKIRJA

14.6.2022

SAVITAIPALE

Sisältö

1	Yleistä	3
2	Eri osapuolten turvallisuustehtävät	3
2.1	Rakennuttajan turvallisuustehtävät	3
2.2	Urakoitsijan turvallisuustehtävät	3
2.3	Muiden osapuolten turvallisuustehtävät	4
3	Urakan turvallisuusperiaatteet	4
3.1	Yleistä	4
3.2	Turvallisuusasioiden dokumentointi	4
3.3	Turvallisuussuunnittelu ja -seuranta	4
3.4	Tilaaajan valvontaoikeudet	5
3.5	Määräykset ja ohjeet liikenneturvallisuudesta	5
3.6	Muut turvallisuusohjeet	6
3.7	Työmaahygienia	6
3.8	Luvat	6
4	Yksityiskohtaiset turvallisuustiedot	6
4.1	Vaarat rakennuskohteen luonteesta	6
4.2	Varottavat rakenteet ja laitteet	6
4.3	Vaarat rakennustyön organisoinnista	6
4.4	Vaarat itse rakennustoiminnasta	7
4.5	Vaarat rakennushankkeen olosuhteista	7
4.6	Vaarat toimintaympäristöstä	7
4.7	Menettelytapaohjeet	7
4.8	Yhteensovittamisen säännöt	7
4.9	Palosuojelu	7
4.10	Pölyn leviämisen estäminen	7
4.11	Melu ja tärinä	8
4.12	Valaistus	8
5	Päätoteuttajalle kuuluvat turvallisuussuunnittelutehtävät kadunrakennusurakassa	8
5.1	Työmaa-alueen käytön suunnittelu	8
5.2	Turvallisuussuunnitelma, ennen töiden aloittamista	8
5.3	Vaarallisten töiden turvallisuussuunnittelu	8
5.4	Työkohteen liikenteen järjestelyn suunnittelu	9
5.5	Työmaan turvallisuusseurannan pöytäkirja	9

11.3.2020

1 Yleistä

Tämä turvallisuusasiakirja perustuu valtioneuvoston päätökseen rakennustyön turvallisuudesta (VNP) 629/1994 5 §:ään sekä annettuihin muutoksiin VNA 426/2004, VNA 702/2006 ja VNA 205/2009.

Tämä turvallisuusasiakirja koskee Savitaipaleen kunnan Maitolantien osan saneerausta Maanmittauspalvelu Puttonen Oy:n laatimien suunnitelmapiirustusten mukaisesti.

Turvallisuusasiakirja sisältää tietoja tähän urakkaan sisältyvien töiden vaaroista ja haitoista sekä ongelmista.

Turvallisuusasiakirja sisältää tilaajan antamia turvallisuusvelvoitteita ja -menettelytapoja, joita urakoitsijan ja hänen aliurakoitsijansa on noudatettava urakkaan kuuluvissa töissä.

2 Eri osapuolten turvallisuustehtävät

2.1 Rakennuttajan turvallisuustehtävät

Työn tilaaja on laatinut rakennuttajan roolissa turvallisuusasiakirjan. Kohde on valmisteltu toteutettavaksi yhtenä urakkana, joten tässä urakassa ei sovelleta rakennuttajan osalta VNP 629/94:n 5 § 2 mom. edellyttämiä rakennuttajan yhteensovitusvelvollisuuksia.

Rakennuttajan on varmistettava, että päätoteuttajana toimiva urakoitsija on laatinut VNA 205/2009 10 §:ssä tarkoitetut rakennustöiden työturvallisuutta koskevat suunnitelmat sekä 11 §:ssä tarkoitetut rakennustyömaa-alueen käytön suunnitelmat.

Varmistaminen edellyttää, että urakoitsija esittää rakennuttajalle suunnitelmat ja asiasta tehdään merkintä työmaakokouksen pöytäkirjaan. Tämän korvaava muu menettely voi olla "nähty" -merkintä suunnitelmassa ja merkintä työmaapäiväkirjassa.

Vastaavasti menetellään, kun urakoitsija esittää työmaalla työskentelevien henkilöiden tiedot.

Rakennuttajan nimeämänä VNA 205/2009 2 luvun 5 § edellyttämänä turvallisuuskoordinaattorina toimii rakennushankkeessa myöhemmin nimettävä henkilö.

2.2 Urakoitsijan turvallisuustehtävät

Tämän urakan saanut urakoitsija toimii päätoteuttajana ja hänen on huolehdittava niistä turvallisuustehtävistä, jotka on määrätty turvallisuusmääräyksissä päätoteuttajalle.

Päätoteuttajan tulee huolehtia työnantajia velvoittavien riskikartoitusten tekemisistä, työntekijöiden perehdyttämisistä ja lakisääteisten tarkastusten suorittamisista.

Urakoitsija nimeää ennen töiden aloittamista työsuojeluorganisaation ja pätevän vastuuhenkilön, joka vastaa päätoteuttajan turvallisuustehtävien toteuttamisesta urakassa. Tilaajalla on oikeus olla hyväksymättä vastuuhenkilö, mikäli esitetty henkilö ei täytä tässä vastuunalaisessa tehtävässä edellytetyjä vaatimuksia.

11.3.2020

Urakoitsijan on tehtävä rakennustyöstä ennakoilmoitus työsuojeluviranomaiselle.

2.3 Muiden osapuolten turvallisuustehtävät

Päätoteuttaja vastaa, että jokaisella aliurakoitsijalla tulee olla nimettynä ennen töiden aloittamista pätevä vastuunalainen henkilö, joka huolehtii aliurakoitsijoiden osalta turvallisuustehtävistä ja töiden turvallisuudesta.

Aliurakoitsijan on noudatettava tilaajan antamia turvallisuussääntöjä ja -ohjeita.

Päätoteuttaja laatii työmaalle turvallisuusohjeet.

3 Urakan turvallisuusperiaatteet

3.1 Yleistä

Urakan sopimuskatselmuksessa käydään läpi turvallisuusasiakirjan tiedot ja urakan turvallisuuden kannalta muut oleelliset seikat. Urakoitsijan (päätoteuttajan) velvollisuus on huolehtia näiden turvallisuusasioiden tiedottamisesta ja varmistamisesta myös aliurakoitsijoidensa ja itsenäisten työnsuorittajiensa osalta.

Tilaajalla on oikeus antaa myöhemminkin urakkaa koskevia tarkempia turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita.

3.2 Turvallisuusasioiden dokumentointi

Päätoteuttajaksi määritetty urakoitsija ylläpitää työturvallisuusmääräysten mukaisia tiedostoja urakkaan liittyvistä turvallisuusdokumenteista, mm. vaarallisiksi luokiteltujen töiden suunnitelmista, tarkastuksista, kokouksista ja perehdyttämisistä. Urakoitsijan on dokumentoitava lisäksi hankkeella sattuneet liikennevahingot ja työtapaturmat sekä "vähältä piti" -tapaukset.

Tilaajalla on oikeus saada nähtäväkseen urakkaan liittyvät turvallisuusdokumentit ja niiden sisältö käydään läpi työmaakokouksissa, kun tiedoissa tapahtuu muutoksia tai kun on tehty työkohtaisia turvallisuussuunnitelmia.

3.3 Turvallisuussuunnittelu ja -seuranta

Urakoitsijan on ennen työkokonaisuuksien aloittamista suunniteltava eri töiden ja työvaiheiden tekeminen sekä niiden ajoitus siten, että työt ja työvaiheet voidaan tehdä turvallisesti aiheuttamatta vaaraa urakassa työskenteleville tai muille työn vaikutuspiirissä oleville.

Urakan turvallisuussuunnittelussa tarvittavat lähtötiedot käyvät ilmi pääasiassa suunnitelma-asiakirjoista ja muusta tarjouspyyntöaineistosta.

Urakoitsijaksi hankintapäätöksellä valittu tarjoaja laatii tarkentavan laatusuunnitelman sopimuskatselmukseen mennessä tämän turvallisuusasiakirjan kohdan 3 mukaisten asioiden hoitamisesta.

Turvallisuussuunnittelussa voidaan käyttää lähtöaineistona / malliasiakirjoina tämän asiakirjan lähdeluettelossa esitettyssä, Vahinkovakuutusyhtiö Pohjolan julkaisemassa "Rakennustyön turvallisuussuunnittelu" -asiakirjassa olevaa aineistoa.

11.3.2020

Urakoitsijan laatimat muut työturvallisuusmääräyksissä mainitut suunnitelmat on saatettava urakan valvojalle tiedoksi. Urakan valvojalla on oikeus esittää muutosvaatimuksia suunnitelmien sisältöön.

Urakoitsijan on laadittava muun muassa seuraavista vaarallisista töistä ja työvaiheista kirjalliset suunnitelmat (ks. VNA 702/2006 7-8 §):

- *Työt, joissa työntekijöihin kohdistuu maan sortuman alle hautautumisen, maahan vajoamisen tai korkealta putoamisen vaara, joka on erityisen suuri työn luonteen tai käytettyjen työmenetelmien taikka työskentelypaikan tai työmaan olosuhteiden vuoksi.*
- **Työt, joissa on kiertotiejärjestelyitä.**

Urakoitsijan on varmistettava urakassa käytettävien koneiden ja laitteiden kunto sekä soveltuvuus kulloinkin kyseessä oleviin käyttötarkoituksiin.

Urakoitsijan on tehtävä koneille, laitteille, teline- ja nostokalustolle sekä nostoapuvälineille lakisääteiset vastaanotto- ja käyttöönottotarkastukset.

Päätoteuttaja tekee viikoittain työturvallisuuskierrokset, joista tehdään muistio, muistioita säilytetään työmaatoimistossa.

Urakoitsijan on huolehdittava myös jatkuvasta turvallisuusseurannasta ja -valvonnasta niin, että mm. työmenetelmien, -ympäristön, liikennejärjestelyjen, kiinteistöjen väliaikaisen vesihuollon, työkoneiden ja -laitteiden turvallisuus voidaan varmistaa koko urakan ajan. Havaitut virheet ja puutteet on korjattava välittömästi.

Päätoteuttajan (pääurakoitsijan) on huolehdittava siitä, että jokaisella urakka-alueella työskentelevällä sekä urakoitsijan omalla että alihankkijan työntekijällä on urakka-alueella liikkueessaan näkyvillä työturvallisuuslain 52 a §:n mukainen henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste.

Päätoteuttaja valvoo myös, että kaikki työmaalla liikkuvat henkilöt käyttävät VNA 205/2009 71 § mukaisia henkilökohtaisia suojaimeja.

Urakoitsijan tulee ylläpitää ajan tasalla olevaa kulkulupaluetteloja em. henkilöistä sekä toimittaa se kuukausittain tiedoksi tilaajalle. Kulku ulkopuolisilta tulee olla kielletty.

3.4 Tilaajan valvontaoikeudet

Tilaajan nimeämällä edustajilla, kuten turvallisuuskoordinaattorilla, urakan valvojalla ja liikenneturvallisuusasiantuntijoilla on oikeus milloin tahansa pitää turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia ja katselmuksia niissä työkohteissa, joissa tehdään urakkaan kuuluvia töitä.

Tilaajan edustajalla on oikeus asettaa määräaika liikenne- tai työturvallisuutta vaarantavien laiminlyöntien korjaamiseksi. Jos laiminlyöntiä ei korjata annetussa määräajassa, tilaaja voi keskeyttää työt ja antaa asian työsuojeluviranomaisten käsiteltäväksi.

Tilaajan edustajan tai liikenteen valvojan esille tuoma liikenneturvallisuutta vaarantava puute on korjattava välittömästi, samoin puute, joka voi aiheuttaa vaaraa tai vakavaa haittaa muille työkohteen vaikutuspiirissä oleville osapuolille.

3.5 Määräykset ja ohjeet liikenneturvallisuudesta

Urakkaan kuuluvien töiden liikennejärjestelyissä noudatetaan Tiehallinnon julkaisusarjan "Liikenne tietyömaalla" ohjeita.

11.3.2020

Ajoneuvojen ja työkoneiden käytössä tulee noudattaa Tiehallinnon ohjeessa "Liikenne tietyömaalla. 5F Tienpitoajoneuvot" (TIEH 2200007-01) esitettyjä periaatteita tieliikenteen poikkeussääntöjen soveltamisessa, sekä ottaa huomioon ajoneuvoilta vaadittavat turvallisuus- ja havaittavuusvaatimukset.

Tilaaajan edustajalla on oikeus antaa soveltamishojeita ja tukintoja ohjeisiin liittyvistä asioista.

3.6 Muut turvallisuusohjeet

Urakoitsijan on noudatettava toiminnassaan muiden tahojen ja yhteisöjen antamia turvallisuusohjeita.

3.7 Työmaahygienia

Työmaa tulee pitää hyvässä järjestyksessä. Kukin urakoitsija on velvollinen siivoamaan työstään aiheutuvan roskaamisen ja epäjärjestyksen päivittäin.

Rakennusaikaisessa jätehuollossa noudatetaan viranomais määräyksiä.

3.8 Luvat

Päätoteuttaja huolehtii, että työmaalla toimivalla henkilöstöllä on asianmukaiset luvat.

Työntekijöillä tulee olla voimassa oleva työturvallisuuskortti.

4 Yksityiskohtaiset turvallisuustiedot

4.1 Vaarat rakennuskohteen luonteesta

- liikenne, työalueella oleva liikenne
- kevyt liikenne
- auki jäävät kaivannot
- hälytysajoneuvojen esteetön liikkuminen
- hyvinvointiasemalle on oltava kokoajan esteetön kulku ja kiertoreitit merkintöineen on oltava ajan tasalla

4.2 Varottavat rakenteet ja laitteet

- *nykyiset lämpö- ja vesihuoltoverkostot*
- *maakaapelit*
- *valaisinpylväät*
- *työmaan läheisyydessä olevat kiinteistöt*
- *erityisesti hyvinvointiasema, joka on lähes kiinni työalueessa*

4.3 Vaarat rakennustyön organisoinnista

- *olemassa olevat kaapelit*
- *liikenne ja kevyt liikenne*
- *tonteille ja pihaille järjestettävät väliaikaiset liittymät*
- *hyvinvointiaseman kiertojärjestelyt*

11.3.2020

4.4 Vaarat itse rakennustoiminnasta

- **vaaralliset työvaiheet ja työt (ks VNP 629/1994) ja niihin liittyvät suunnitteluvuorot**
- **työskenteleminen kaivannoissa**
- **kaivumaiden ja kivien läjittäminen kaivannon läheisyyteen (sortumavaara)**

4.5 Vaarat rakennushankkeen olosuhteista

- **kapeat tieosuudet**

4.6 Vaarat toimintaympäristöstä

- **kapeat tieosuudet, kaivantojen suojaus**
- **hälytysajoneuvojen esteetön liikkuminen**
- **asutus, liikennöinti taloihin**

4.7 Menettelytapaohjeet

- **tiedottaminen rakennustyöstä**
- **urakoiden ja työvaiheiden yhteensovitus**
- **lupakäytännöt**

4.8 Yhteensovittamisen säännöt

- **yhteensovittamisen käytännöt**
- **toimintatavat työmaan turvallisuusjohtamisessa**
- **työmaan pelisäännöt**
- **avatuista kaivannoista varoittaminen: puomit, vilkut, liikenne-merkit**
- **tieturva- ja työturvakoulutus**

4.9 Palosuojelu

Urakoitsija on velvollinen kiinnittämään erityistä huomiota paloturvallisuuteen ja toimimaan siten, ettei tulipalon vaaraa synny.

Tulitöitä tekevillä työntekijöillä on oltava voimassa oleva tulityökortti.

Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joista aiheutuu palovaara. Tulitöitä ovat mm. kaasun- ja kaarihit-saus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallinhionta sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, avotulta tai kuumailmapuhallusta. Avotulen käyttö on sallittu vain poikkeustapauksissa valvojan nimenomaisella luvalla.

4.10 Pölyn leviämisen estäminen

Maanrakentamisessa syntyy kuivana aikana runsaasti pölyä. Erityisen kuivana aikana on varauduttava kasteluun.

4.11 Melu ja tärinä

Työmenetelmät on valittava siten, ettei tarpeetonta melua ja tärinää synny. Melua aiheuttavissa työvaiheissa on käytettävä kuulosuojaimia. Tärinää aiheuttavista töistä on päätoteuttajan ilmoitettava naapurikiinteistöille.

4.12 Valaistus

Rakennustyömaalla sekä erityisesti kulku- ja kuljetusteillä on oltava riittävä ja sopiva yleis- ja paikallisvalaistus.

Valaistuksen on oltava riittävä turvalliseen työskentelyyn. Valaistuksen osalta on noudatettava VNa 205/2009 26 §.

5 Päätoteuttajalle kuuluvat turvallisuussuunnittelutehtävät kadunrakennusurakassa

5.1 Työmaa-alueen käytön suunnittelu

Urakassa työmaa-alueen käyttö voidaan suunnitella yhdessä yleisen liikenteenjärjestelysuunnitelman kanssa esim. työntekijöiden autojen pysäköinti, kaluston ja tarvikkeiden varastointi, ym.

Työmaa-alueen käytön suunnittelu tehdään esim. tukikohta-alueen käytöstä. Alueen käytön suunnittelussa esitetään mm.:

- raskaiden ajoneuvojen ja muiden liikkujien käyttämät reitit
- toimisto-, henkilöstö- ja varastotilojen määrä ja sijainti
- koneiden ja laitteiden sijoitus
- ulkovarastotilat
- jätteiden kerääminen, säilyttäminen, poistaminen ja hävittäminen
- palontorjunta
- Maitolantien kevyen liikenteen mahdollistaminen työaikana

5.2 Turvallisuussuunnitelma, ennen töiden aloittamista

Asiat voidaan esittää esimerkiksi laatu- tai projektisuunnitelmassa.

Sisältö:

- työmaan järjestelyt eri rakennusvaiheissa
- kaivantotyöt katualueella
- työmaaliikenne
- kiertotiejärjestelyt
- työmenetelmät
- koneiden ja laitteiden käyttö
- nostot ja siirrot
- putoamissuojaukset
- työ- ja tukitelineet
- Maitolantien kevyen liikenteen mahdollistaminen työaikana

5.3 Vaarallisten töiden turvallisuussuunnittelu

Töitä ovat mm.:

- maan sortumavaara
- katualueella tehtävät työt

11.3.2020

- kaivantojen suojaus
- massojen ja valumaveden käsittely
- mahdolliset sähkötyöt (valaistuksen ja virranottopisteiden asennus)

5.4 Työkohteen liikenteen järjestelyn suunnittelu

Työkohteen liikenteenjärjestelyistä tehdään aina suunnitelma. Liikenteen järjestelyjen suunnitelma on yksinkertaisimmillaan merkintä työmaan päiväkirjassa liikennemerkkien tai varoituslaitteiden käytöstä työkohteen varoittamisessa. Suunnitelmana voidaan käyttää myös ohjeiden kopiota.

5.5 Työmaan turvallisuusseurannan pöytäkirja

Vastaanottotarkastus

Jokaiselle työmaalle tulevalle työkoneelle ja tekniselle laitteelle urakoitsija suorittaa vastaanottotarkastuksen. Koneille ja laitteille tehdään vastaanotto-tarkastus ennen kuin ne otetaan käyttöön.

Työmaan kunnossapitotarkastukset

Kunnossapitotarkastuksen voi korvata MVR-mittarilla. Menettelystä on sovit-tava asianomaisen työsuojelupiirin kanssa.

Savitaipaleella 14. päivänä kesäkuuta 2022.

Savitaipaleen kunta

Vesa Roiko-Jokela
tekninen johtaja